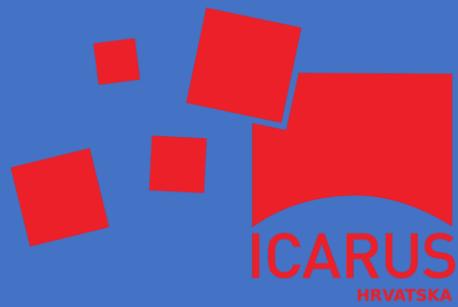

Izložba „Kupanje i kupališta u Dubrovniku do II. sv. rata” na platformi SpaceTime Layers

Autor: Vedran Šerbu, mag. inf, mag.hist.

1. Što je SpaceTime Layers platforma?
2. Izložba „Kupanje i kupališta u Dubrovniku do početka II. sv. rata”
3. Bitni pojmovi na platformi SpaceTime Layers
4. Korištenje aplikacije iz perspektive korisnika
5. Korištenje platforme iz perspektive stvaratelja sadržaja
6. Zaključak

Spacetime
LAYERS

Spacetime layers je
mobilna platforma
koja pomoću
interaktivne mape
omogućuje
predstavljanje
kulturne bašine.

Dostupna je od 2018. godine i nastala je prvotno kao školski projekt da bi se potom proširila među baštinskim i obrazovnim institucijama.

ZAGABRIA

ICARUS Hrvatska

Ostatci srednjovjekovnih zidin...

Pregled ključnih elemenata obrane Gradeca
u SV i RNV

Locations

15

Distance

1.5 km

Duration

0:00:50

Use on the map

:

Description

Tura se sastoji od pregleda ključnih točaka obrane zagrebačkog Gradeca u srednjem i ranom novom

Osim naše izložbe
postoji nekoliko
ostvarenih projekata
u Hrvatskoj

Dag van het Kasteel

Rondje Prattenburg

Mooie prattenburgwandeling vanaf
de Residence

Locations

10

Distance

6.5 km

Duration

-

Use on the map

:

Description

Stichting Vrienden van Landgoed Prattenburg heeft deze wandeling van ruim 6km uitgezet

Izvan Hrvatske postoji više desetaka ostvarenih projekata unutar platforme SpaceTime layers, najviše u Nizozemskoj.

NOĆ MUZEJA

Između stvarnog
i digitalnog

Petak, 28.01.2022.

nocmuzeja.hr

JAVNA KUPALISTA

Javački kupalište je jedinstven objekt na kojem se u doba kolonijalne i predratne vremenske razdoblja odvijala javna kupa. Uz malo izmene, u svakom gradu i selu u Lazučkoj dolini postojalo je nekoliko takvih objekata.

ULAZAK

Ustup u Lazučkoj dolini je mogao dobiti dozvolu da uđe u Javačko kupalište, ali samo u poslovno vrijeme. Takođe, u poslovno vrijeme, u Javačkom kupalištu nije bilo dozvoljeno ulaziti u običajne kupališta, već u posebne za poslovne posetioce. Malo kasnije, u razdoblju od 1920. do 1940. godine, u Javačkom kupalištu je uvedena pravila o ulazu u poslovno vrijeme, ali i u poslovno vrijeme ga je dozvoljeno ulaziti u običajne kupališta.

DR. RALO MASTROKONI

Od 1907. do 1914. godine je u Javačkom kupalištu bio organizator i predstavnik dr. Ralo Mastrokonija, koji je, nakon što je počeo voditi svoje poslovne interesove u Lazučkoj dolini, uveo u Javačko kupalište novi program i novi programi za poslovne posetioce. Takođe, u Javačkom kupalištu je uveden novi program za poslovne posetioce, koji je u poslovno vrijeme omogućio ulaz u običajne kupališta.

DR. RALO MASTROKONI

Od 1907. do 1914. godine je u Javačkom kupalištu bio organizator i predstavnik dr. Ralo Mastrokonija, koji je, nakon što je počeo voditi svoje poslovne interesove u Lazučkoj dolini, uveo u Javačko kupalište novi program i novi programi za poslovne posetioce. Takođe, u Javačkom kupalištu je uveden novi program za poslovne posetioce, koji je u poslovno vrijeme omogućio ulaz u običajne kupališta.

DR. RALO MASTROKONI

Od 1907. do 1914. godine je u Javačkom kupalištu bio organizator i predstavnik dr. Ralo Mastrokonija, koji je, nakon što je počeo voditi svoje poslovne interesove u Lazučkoj dolini, uveo u Javačko kupalište novi program i novi programi za poslovne posetioce. Takođe, u Javačkom kupalištu je uveden novi program za poslovne posetioce, koji je u poslovno vrijeme omogućio ulaz u običajne kupališta.

DANČE

Toponim Danče u arhivskim knjigama iz prve polovici 15. stoljeća nalazimo vezano uz pošast kuge. Već 1430. Republika tamo određuje neke kuće za smještaj izoliranih osoba. Zbog učestalih epidemija Veliko vijeće Republike 1457. god. donosi odluku da se na Dančama sagradi zavjetna crkvica sv. Marije od milosti, s grobljem za ukop siromaha. Iste godine Senat donosi odluku o izgradnji lazareta koja započinje tek 1465. Danče su služile kao lazaret sve do njegove selidbe na Ploče polovicom 17. stoljeća. Na tom području još od 1458., kad dubrovački izvori navode "Mantellate Francescane", pa sve do danas, dumne na Dančama stanuju uz crkvu, samostalno se uzdržavajući i karitativno djelujući.

Tamošnje su dumne polagale vlasničko pravo na čitav obalni pojas Danača. Tisak 1897. bilježi Danče kao još jedno od javnih kupališta za koje je pristup Općina plaćala određeni ugovoreni iznos. Danče su prvotno bile javno kupalište za žene, na koje su, mimo reda, dolazili i muškarci. Tako još 1900. u tisku stoji: "Ovom prilikom pitamo općinsku upravu: pazi li ona, da se mogu mirno ženske na Dančama da kupaju, a da ih ne uzinemiruju i zadirkivaju neki muškarci, kako smo imali prilike to nekoliko puta da vidimo?".

Privatna zbirka

Sudeći prema kupališnom redu ta se formalna dioba muškaraca od žena nastavila. Tako je još 1923. ženama bilo namijenjeno kupati se ispod Gradca na Dančama, a ispod samostana samo muškima. Ipak čini se da se Dančari nisu obazirali na ove podjele.

Kupanje na Dančama. Ono znači rugati se i općinskoj vlasti i općinskim naredbama. Općina je i ove godine hvalevrijedno izdala oglas, da se muškarci kupaju ispod Danača, a ženske ispod Gradca, ali je to sve ostalo na papiru. Muška mladež kao za inad kupa se u mjestu određenom za ženske kričući i neuredno se ponašajući osobito, ako ima koja ženska što se kupa. Dogje koji put ušter i vidi sve to, ali nikakve oštireje mjere da poduzme. Trebalo bi zbilja uvesti malo reda. To bi morala općina učiniti radi vlastitog prestiža. Neka se do potrebe i kazni okorjele prekršitelje, kad neće na lijepe da se pokore opravdanim naredbama. Zahtjevamo to radi glasa našega grada.

Narodna svijest (1923) br. 25

NUDIZAM

Da nudizam nije bio stran na Dančama svjedoči jedna vijest iz 1925.

Kupanje. Već nam stižu tužbe, da su se prošle sedmice na Dančama kupali neki u Adamovim i Evinim kostimima. Molimo općinu da na vrijeme stavi malko reda. Nek se odredi mjesto za muške i za ženske, a ne bi škodio ni jedan oglas na mjestima, gdje se najviše ide na kupanje. Općinski redar morao bi gdjekad da i tamo zaviri, kako se odredbe vrše.

Narodna svijest (1925) br. 21

Vjerojatno iz nemoći provedbe kupališnog reda, već 1926. godine dopušta se ispod samostana zajedničko kupanje.

HR-DADU-475 Osobni fond V. Herdovića

Imalo je i motorni čamac za prijevoz do obližnjeg Lokruma.

HR-DADU-298 Zbirka fotografija (1926)

HR-DADU-475 Osobni fond V. Berdovića

OSNOVNI POJMOVI:

- 1) Sloj (eng. *Layer*)
- 2) Točka interesa (eng. *Point of interest, POI*)
- 3) Stranica (eng. *Page*)

Državni arhiv u Dubrovniku

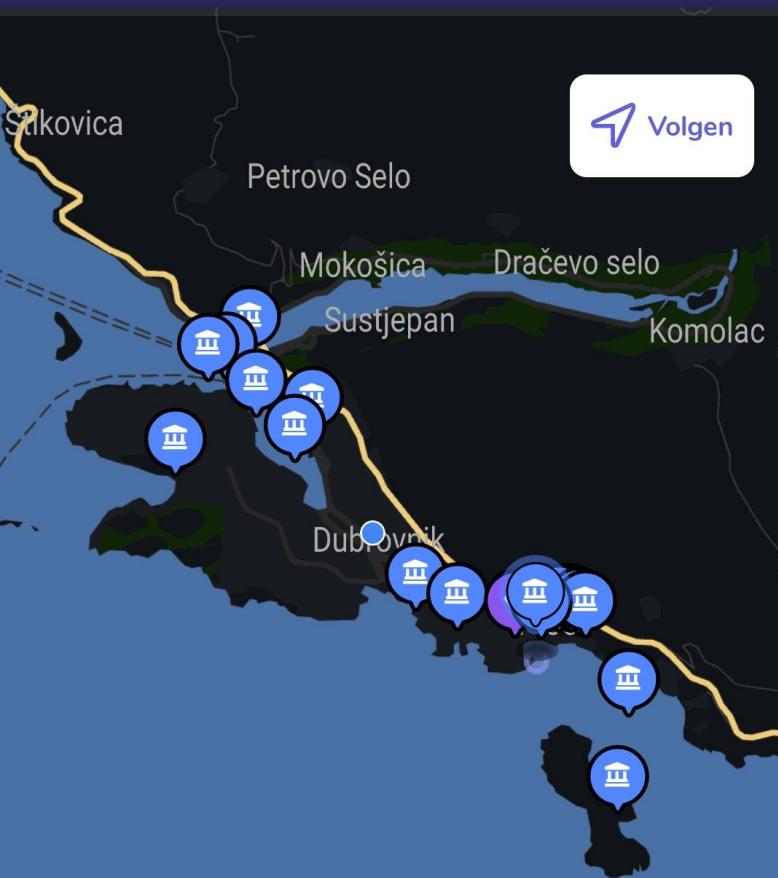
Kupanje i kupališta u Dubrovniku do početka II. sv. rata

na digitalnoj platformi SpaceTime Layers

- Preuzmite aplikaciju SpaceTime Layers sa Google Play store-a ili Apple App store-a
- Uperite kameru svojeg mobilnog uređaja prema QR kodu na ovom plakatu
- Uz pomoć aplikacije krenite u virtualnu ali i stvarnu šetnju po dubrovačkim povijesnim kupalištima

Plakat za Noć muzeja 2022. sa QR kodom kojim je bilo jednostavnije pronaći izložbu - „sloj” unutar aplikacije.

2.03km

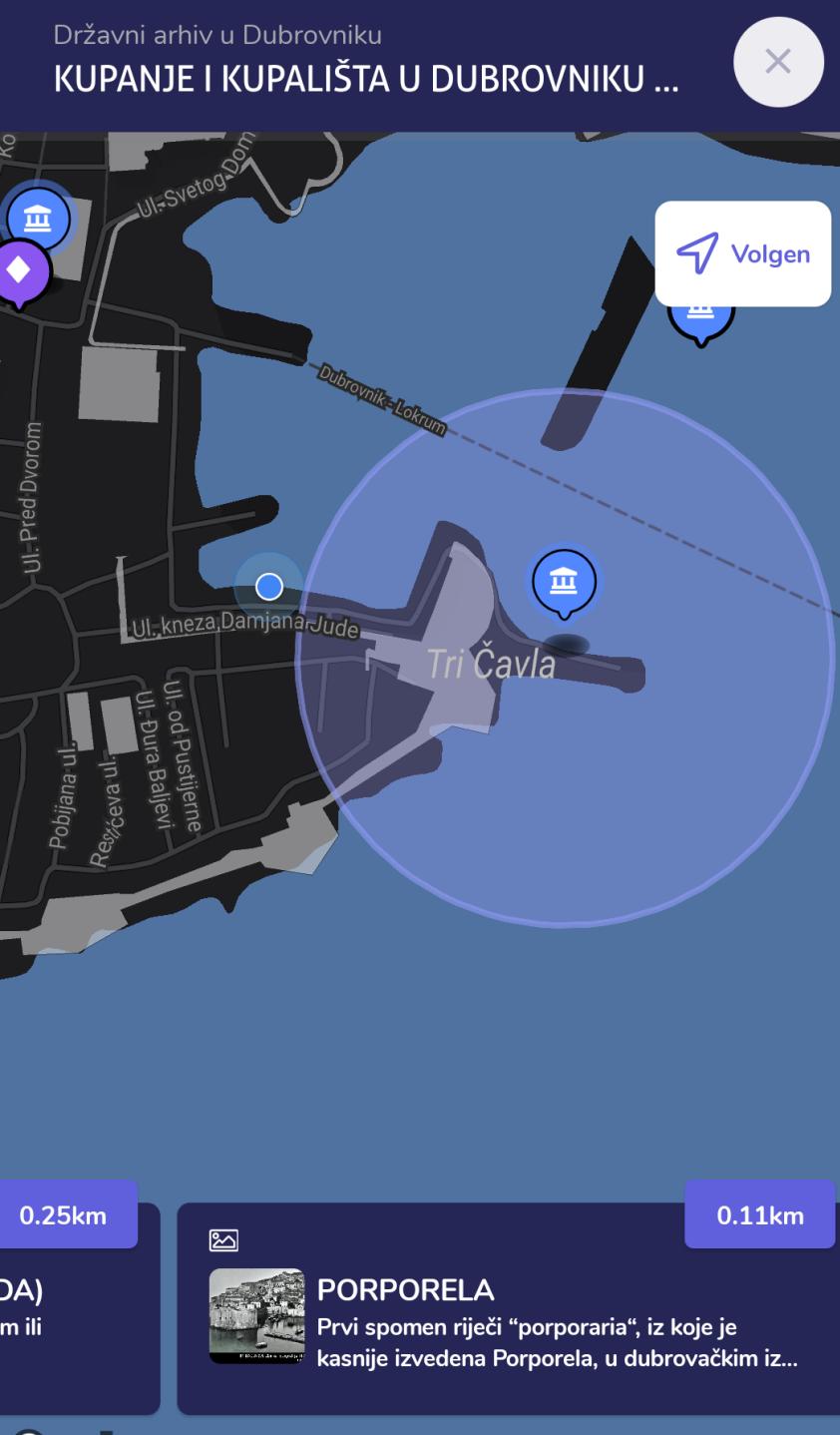

PORPORELA

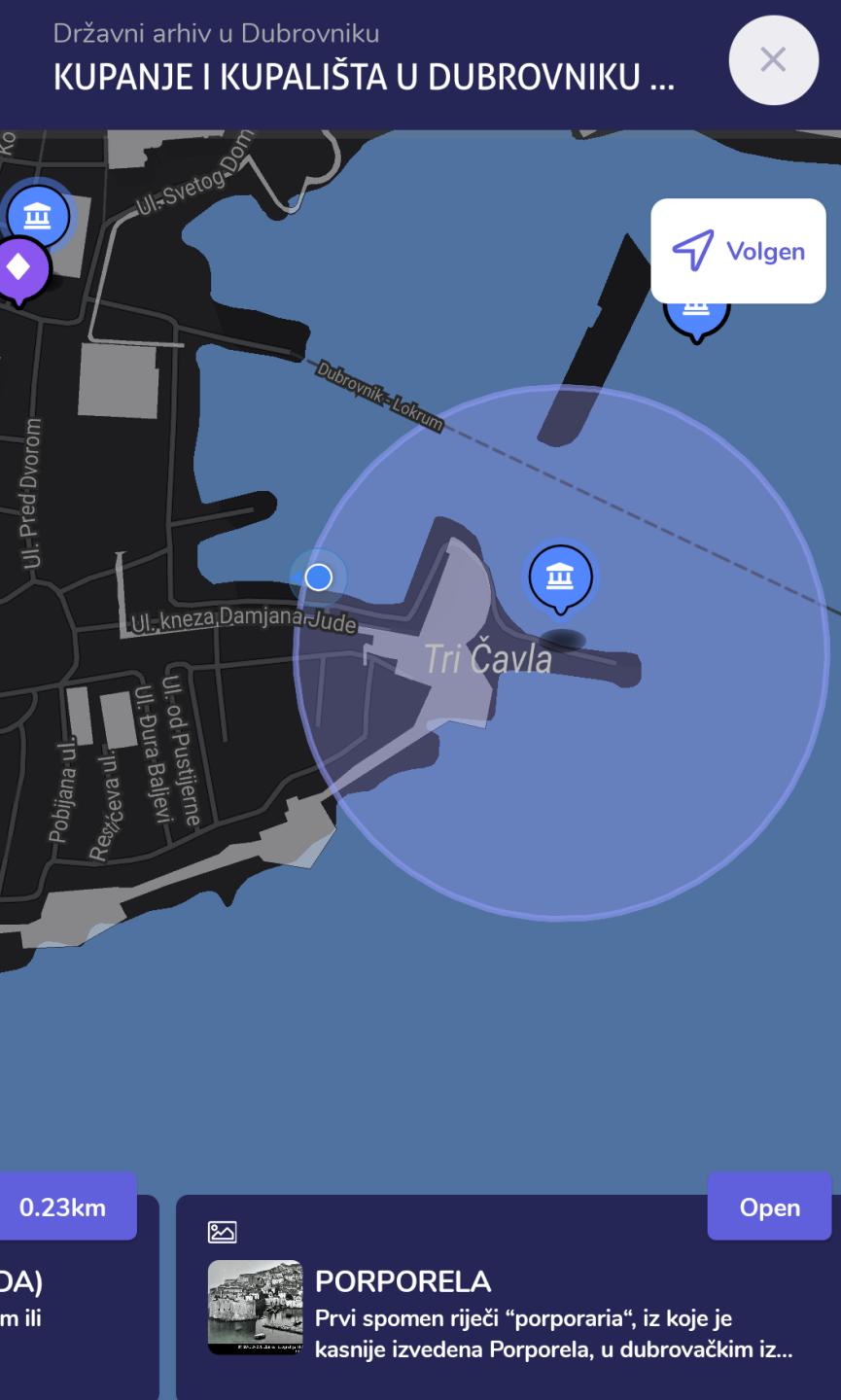
Prvi spomen riječi "porporaria", iz koje je kasnije izvedena Porporela, ...

Uz pomoć QR koda ili pretraživanjem po mapi pronalazimo traženi *sloj* i potom pristupamo pojedinim *točkama interesa*.

Mapa je interaktivna i u svakom trenutku vidimo naš položaj na mapi u odnosu na određenu *točku interesa*.

Tek kada se približimo dovoljno (u ovom slučaju unutar 100m) našoj *točki interesa* (kupalištu), možemo otvoriti digitalizirani sadržaj.

HR-DADU-298 Zbirka fotografija (1868.)
(detalj)

Porporela

Naziv "Porporela" izvedenica je od latinske riječi "purpure" što na talijanskom jeziku znači "scogliera artificiale", a na hrvatskom - umjetni niz grebena, školjića, seka, dio obale sastavljen od niza grebena. Prvi se put spominje u venecijanskim izvorima 26. siječnja 1281. Odlukom dubrovačkog Velikog vijeća od 26. srpnja 1347. jednoglasno je bilo prihvaćeno nasipanje valobrana na prostoru današnje Porporele u dužini od oko 50 m. Ovaj se valobran od tada kontinuirano nasipao ier kniae dubrovačkih viieća bilježe nekoliko odluka da

Stranice mogu biti u slikovnom, tekstualnom, video i audio obliku. U našem slučaju to je bila kombinacija slike i teksta.

Porporela, 1925.

Privatna zbirka (1925).

>>>

Vjerojatno su opetovane kritike vezane uz cjelodnevno kupanje na Porporeli s jedne strane, i potreba domaćih i stranaca da na Porporeli pronađu mjesto mira i svježeg zraka, s druge strane, potaknule Općinu da kupačima osmisli novo mjesto za kupanje, a Porporelu ostavi šetačima. Tako već 1930. dovršenjem radova učvršćenja Molo tvrđave, kupači dobivaju dvije nove prostrane betonske površine za

Točka interesa može se sastojati od jedne ili najčešće više povezanih stranica.

12.43 - LTE1 III 70%
Državni arhiv u Dubrovniku
KUPANJE I KUPALIŠTA U DUBRO...

Bosanka

Otok Lokrum

1.97km

š je

3.14km

ČUVAJTE SE PLIVAČI!

Log in

E-MAIL

vedran.serbu@dad.hr

PASSWORD

*****|

 REMEMBER ME

login

[Forgot your password?](#)

Want to know more about **Spacetime Messenger** and **Spacetime Layers**,
questions or comments? Mail us at
info@spacetimelayers.app

<https://www.spacetimelayers.com/>

Layers

This is the Layers panel. The Layers panel gives you an overview of all Layers that have been created. In addition, you can easily create new layers.

[View quiz](#)[Generate profile QR code](#)

TUTORIALS

- Create layers
- Create Game Layer
- Manage account

LAYERS OVERVIEW

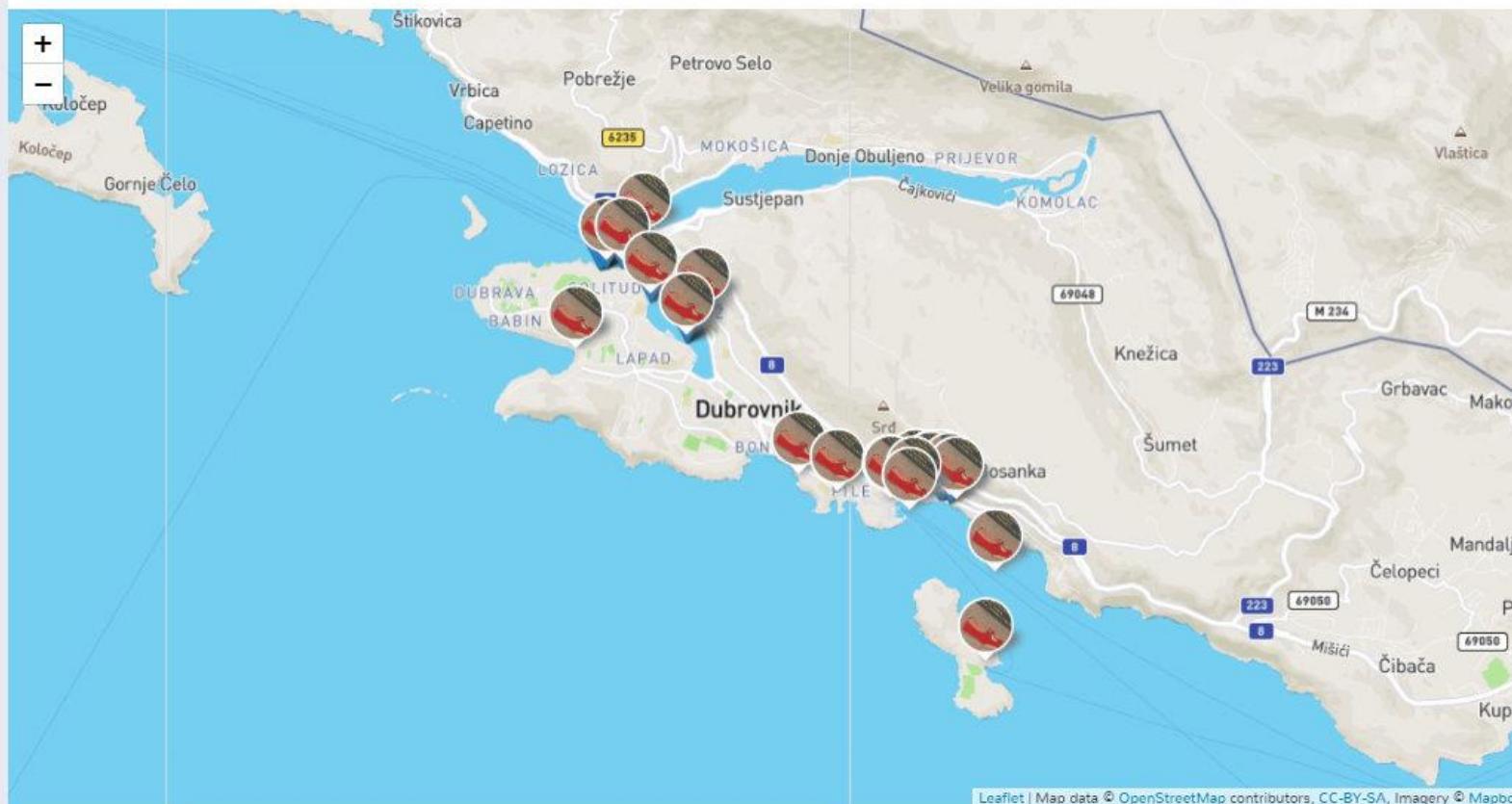

KUPANJE I KUPALIŠTA U DUBR...

Free | 22 POI's

vedran.serbu@dad.hr

Show nodes Close route Delete route Step back Upload GPX file

Leaflet | Map data © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, Imagery © Mapbox

LAYERS CONTENTS

Create a new Point of Interest

PUTEZA KORIŠTENJE PLATFORME SPACETIME LAYERS

Unlimited radius | 4 Pages

UPUTE ZA KORIŠTENJE PLATFORME SPACETIME LAYERS

Unlimited radius | 4 Pages

"KUPANJE I KUPALIŠTA U DUBROVNIKU PRIJE II. SV. RATA" NA PLATFORMI SPACETIME LAYERS

Unlimited radius | 4 Pages

OBREDNO KUPANJE ŽIDOVА 1691.

Straal 100 meter | 3 Pages

KUPANJE NA BANJAMA 1702. GODINE

Straal 100 meter | 5 Pages

PLUTAJUĆА KABINA ZA AUSTRIJSKУ OFIČALITAT

Straal 500 meter | 3 Pages

VOJNO KUPALIŠTE

Straal 100 meter | 16 Pages

U LAZARU

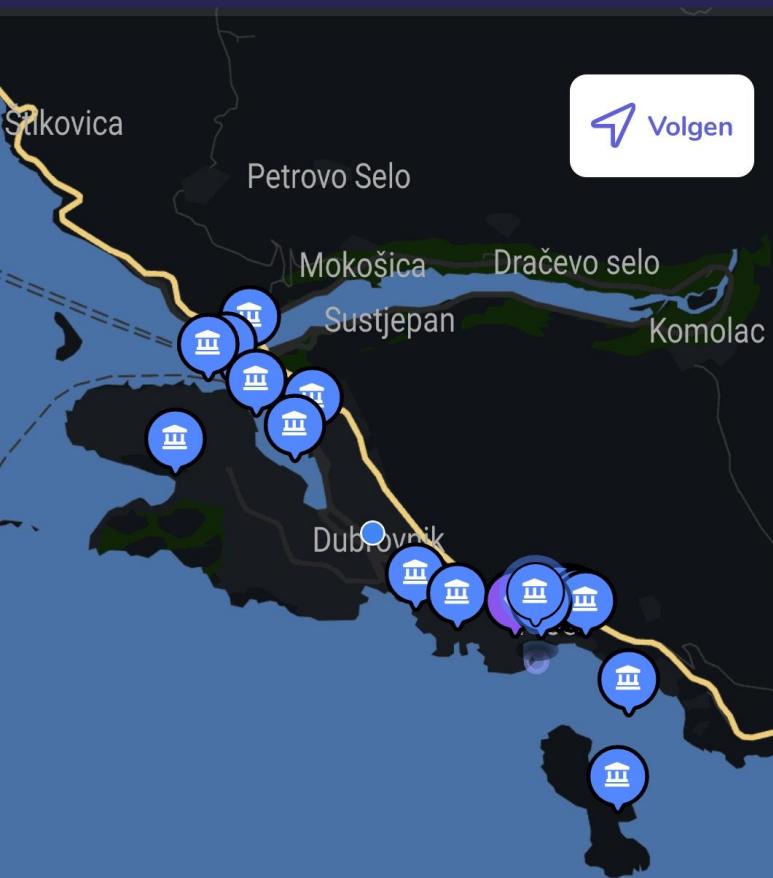
Straal 100 meter | 4 Pages

POD SKALOM FALSOM

Straal 100 meter | 3 Pages

2.03km

PORPORELA

Prvi spomen riječi "porporaria", iz koje je kasnije izvedena Porporela, ...

U našem slučaju išlo se po principu:

jedno kupalište = jedna *točka interesa*

Izložba "Kupanje i kupališta u Dubrovniku prije II. sv. rata"

Izložba pod naslovom "Kupanje i kupališta u Dubrovniku do početka II. sv. rata" bila je otvorena u atriju palače Sponza od 22.09.-20.10.2020. Autori izložbe su arhivisti specijalisti Sanja Curić, Tanja Ladišić i Nikša Selmani. Osim pojma kupanja, autori izložbe, koja se konceptualno temelji isključivo na

Izuzeci od tog principa bile su točke interesa „Upute za korištenje platforme”, „Izložba” i „Čuvajte se plivači”.

O kupanju

Kupalo i njegova ženska personifikacija Kupala imena su slavenskih božanstava uz koje se vezuju različiti običaji vezani uz slavensko slavljenje ljetnog solsticija. Na simboličkoj razini radilo se o obrednom čišćenju u vatri i vodi te slavljenju plodnosti i bogatog uroda pred početak ljetne žetve. U toj noći izrađivala se lutka od slame nazvana Kupalo koja je bila središnji lik obreda, a koju se kasnije spaljivalo ili bacalo u vodu. U ritualima koji su se u različitim

Izuzeci od tog principa bile su točke interesa „Upute za korištenje platforme”, „Izložba” i „Čuvajte se plivači”.

Plaže i kupališta u svijetu i kod nas

Uređenje plaža i izgradnja kupališta kao novih kultiviranih prostora na razmeđu kopna i mora povjesno se javlja u 19. stoljeću. Ti procesi primarno nisu bili potaknuti od strane lokalnog stanovništva već od onih koji su privremeno boravili na obali, ljudi s kontinenta. Prvi organizirani dodiri kontinentalaca i mora vezani su uz spoznaje o blagotvornosti primorske klime te ljekovitosti mora i sunca, zraka i pijeska.

Izuzeci od tog principa bile su točke interesa „Upute za korištenje platforme”, „Izložba” i „Čuvajte se plivači”.

Leaflet | Map data © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, Imagery © Mapbox

18.1129923463

42.6398723914

Street

House number

City

Postal Code

Put marker

RAY

Unlimited

- Select radius -

Unlimited

10 meter

25 meter

100 meter

500 meter

1 kilometer

5 kilometer

Cancel

Adjust

ZAKLJUČAK:

Platforma SpaceTime Layers bit će zatvorena do kraja godine.

Razlog: nemogućnost zatvaranja financijske konstrukcije, zahtjevi da se razvija nova inačica aplikacija i nedostatak sredstava za razvoj inačice 2.0
Isto gradivo u digitalnom obliku moći ćemo iskoristiti za prezentaciju na nekoj drugoj platformi.